

ORDO FRANCISCANUS SAECULARIS

Consilium Internationale

Via Vittorio Putti, 4/int. 6 - 00152 Roma

Tel. +39 06.45471722 Fax +39 06.45473094

E-mail: ciofs@ciofs.org

www.ciofs.org

Circ. n. 18/02-08

Asiz, 4. listopada 2004.
Svetkovina sv. Franje Asiškog

Nacionalnim vijećima FSR-a i
međunarodnim vijećnicima FSR-a

Draga braćo i sestre,

Gospodin vam dao mir!

Dok svi slavimo blagdan svetoga Franje, s radošću i obnovljenom obvezom da ispunimo naše obećanje evanđeoskoga života, pišem vam iz Asiza gdje sudjelujem na sastanku Konferencije Franjevačke obitelji, koji se bavi bitnim stvarima vezanima za našu Obitelj te prvenstveno da štujemo i odamo počast našem serafskom Ocu. Sve vas nosim u svome srcu i prinosim na njegovome grobu sve želje i nade našega Reda kao i svakog njegovog člana.

Htjela bih vas obavijestiti da je u travnju ove godine Predsjedništvo MVFSR-a pripremlilo i odobrilo dokument pod nazivom: **“Postupanje prema neaktivnim članovima FSR-a”**, koji je ponuđen svim nacionalnim vijećima. Poteškoće s njegovim prevodenjem na sva četiri službena jezika prilično su odgodile njegovo objavljivanje, ali sada vam ga sa zadovoljstvom mogu predstaviti.

To je važan dokument, kao nadopuna onome koji vam je prethodno poslan o pastoralnom radu s braćom **koja, iako to žele, nisu u mogućnosti** sudjelovati u životu bratstva.

Nakon odobrenja našega Pravila i Generalnih konstitucija, “izolirana” braća više ne mogu postojati. Svi mi činimo jednu cjelinu jednoga bratstva pa je tako i sudjelovanje u životu toga bratstva nužan dio našega poziva i jedan od prijeko potrebnih elemenata našega pripadanja Redu. Zbog ovoga smo smatrali da je potrebno istaknuti na svim razinama Reda, posebno nacionalnim vijećima, čije je poslanje voditi i animirati život bratstava u svojim narodima, problem koji pogađa velik broj bratstava: odsustvo naše braće i sestara.

Uistinu vam preporučujem ovaj dokument u nadi da će vam biti od koristi.

S bratskom ljubavlju,

Encarnación del Pozo
Generalna ministra FSR-a

POSTUPANJE PREMA NEAKTIVNIM ČLANOVIMA FSR-A

O čemu se radi

Prema *Pravilu FSR-a* koje je obnovio papa Pavao VI te *Generalnim konstitucijama*, više ne postoje “izdvojeni” svjetovni franjevci: svi pripadaju jednom mjesnom bratstvu u koje ih prima njihovo vijeće. Također, sudjelovanje u životu bratstva dio je oblika života koji se zavjetuje.

I prije Koncila postojala je obveza sudjelovanja na “mjesečnom sastanku”, s određenom pravnom strogošću. U ogromnom “Povijesno-pravno-praktičnom priručniku Trećeg franjevačkog reda” P. Antonina da Sant’Elia (iz 1947.) može se pročitati: “*Trecoredac koji je zanemario pohađati sastanke, neka se upozori, i kazni spasonosnom pokorom, a ako nastavi sa zanemarivanjem, može biti izbačen iz udruženja.*” Članak 153. *Generalnih konstitucija* iz 1957. propisuje: “*Trecoreci koji su tri puta opomenuti, odbivši kroz tri godine opsluživati obaveze vlastite Trećemu redu, imajući na umu uvjete mjesta i vremena, neka ih provincijski povjerenik otpusti iz Reda.*”

Krizom identiteta, koja zahvaća neka bratstva nakon Koncila, dolazi do određene tolerancije u pogledu izostajanja i nedovoljnog sudjelovanja u bratskom životu. Značajan broj braće i sestara se udaljava, a da njihovo ponašanje nije ni na koji način službeno sagledano, niti od strane samih članova niti od strane vijeća. Takva se situacija godinama tolerirala, i još uvijek je tako, zbog nedostatka jasnih smjernica po tom pitanju.

Uvođenje sustava doprinosa proporcionalnih s brojem članova svakoga bratstva dovelo je do otkrivanja problema odsutnih članova, a koji se još uvijek ubrajaju u statistiku. Neka bratstva su uvela razlikovanje “aktivnih članova” od “neaktivnih članova”; druga su došla do toga da bez razlučivanja “izbrišu” one koje već duže vrijeme nisu vidjeli.

Generalne konstitucije iz 2000. godine jasno su dale do znanja kako postupati u slučaju da su braća i sestre odsutni. Taj način postupanja predmet je ovoga dokumenta.

Razlike

Mjesna vijeća ne mogu jednako postupati prema svoj braći i sestrama, po istim kriterijima, budući da postoje različite zapreke:

- a) *Stari i bolesni*. Oni moraju biti predmet posebnog ophođenja i osobite službe bratstva. Stariji su već prošli dugačak put. Ako ne mogu doći u bratstvo, onda su aktivni članovi ti koji moraju ići njima i poduprijeti ih na svaki način, bilo duhovno bilo materijalno. Što se tiče ekonomskog doprinosa, oni ga nastavljaju davati, ako mogu, s najvećim mogućim razumijevanjem i tolerancijom vijeća bratstva.
- b) *Povremeno spriječeni članovi*. To su oni koji su, iz bilo kojeg razloga, opravdano spriječeni sudjelovati na susretima, ali ne trajno. Oni moraju voditi brigu da opravdaju svoj izostanak, po mogućnosti unaprijed obavijestivši o svom nedolasku.
- c) *Trajno spriječeni članovi*. Mogu biti braća i sestre koji nisu u mogućnosti pohađati bratstvo neodređeno vrijeme, zbog posla ili studija, zbog obiteljskih obaveza, zbog preseljenja u mjesto gdje ne postoji bratstvo FSR-a. Zbog toga ne prestaju biti svjetovnim franjevcima. Oni svoju situaciju trebaju riješiti s vijećem i zatražiti oslobođenje od pohađanja sastanaka. Nastojat će biti u toku sa životom bratstva te materijalnim doprinosom, koji je jedan od načina da iskažu svoje zanimanje i zajedništvo s bratstvom. Ono će, zauzvrat, tražiti sredstva i načine da održi komunikaciju s njima.

- d) *Neopravdano odsutni*. U to se ubraja “*ponavljano i dugotrajno neispunjavanje obveza koje proizlaze iz života bratstva*” o kojima govori čl. 56,2 *Generalnih konstitucija FSR-a*. Razlozi za to mogu biti svakojaki. Nije na nama da sudimo ili osuđujemo tu braću, no ne možemo ni samo ignorirati njihovo ponašanje.

Prve tri pretpostavke odsutnosti, koje smo gore naveli, predmet su i okružnog pisma n. 11/02-08 koje je poslalo Povjerenstvo za formaciju, koje je također poslalo i upitnik kojim se htjelo vidjeti raširenost te pojave i prikupiti smjernice oko inicijativa i prijedloga koje treba usvojiti u tim slučajevima.

Četvrta pretpostavka, ona o neopravdano odsutnima, koje *Generalne konstitucije* nazivaju “*članovima u poteškoćama*”, traži ne samo pastoralno promišljanje, nego i pravno, zbog eventualnog prihvaćanja mjera navedenih u *Generalnim konstitucijama*.

Kako postupati prema “članovima u poteškoćama”

Svakom slučaju mora se pristupiti pojedinačno, prema onome što predviđa čl. 23 *Pravila FSR-a*: “*Članovi koje zadese posebne poteškoće mogu o svojim problemima raspravljati u bratskom dijalogu s vijećem.*” *Generalne konstitucije* predviđaju dvije mogućnosti: privremene mjere i konačne odluke.

Privremene mjere: uključuju privremeno udaljavanje, ili privremeno povlačenje iz bratstva, na inicijativu brata ili sestre koji se nalaze u poteškoći (usp. *GK FSR-a* 56,1), ili suspenziju (razrješenje) odlukom vijeća (usp. *GK FSR-a* 56,2), koja se pismeno mora priopćiti zainteresiranomu.

Povlačenje iz bratstva, svojevóljno ili kao posljedica suspenzije, mora se zabilježiti u registar bratstva, a sa sobom povlači isključenje sa sastanaka i iz djelatnosti bratstva, u što je uključeno i aktivno i pasivno pravo glasa, ali pripadnost Redu i dalje ostaje, u skladu s čl. 56,3 *GK FSR-a*. Ponovno primanje je predviđeno u čl. 57,1 *GK FSR-a*.

Konačne odluke: i ovdje je potrebno razlikovati *svojevóljno* povlačenje i *obustavu (suspenziju)* od strane Reda. Način postupanja opisan je u čl. 58 *GK FSR-a*.

1. Brat koji se želi svojevóljno konačno povući iz Reda, pismeno priopćava svoju nakanu ministru bratstva koji uspostavlja bratski dijalog s bratom o kome je riječ i o tome obavještava vijeće. Ono odlučuje tajnim glasovanjem i to pismeno priopćava zainteresiranomu. Konačno povlačenje se ubilježuje u registre bratstva i priopćava se vijeću više razine.
2. Za otpuštanje (isključivanje) iz Reda potrebni su vrlo ozbiljni razlozi: “*u teškim, izvanjskim, ubrojivim i pravno dokazanim slučajevima*” (čl. 58,2). Isto vrijedi i za dekadenciju, koja se odnosi isključivo na slučajeve u kojima brat “*javno napusti vjeru, isključi se iz crkvenog zajedništva ili mu je određena ili proglašena kazna izopćenja*” (čl. 58,3). Nećemo ovdje detaljnije o tome, osim napomenuti da su ove oštre mjere u nadležnosti vijeća više razine, na prijedlog vijeća mjesnog bratstva.

Postupak

Ostavljajući po strani slučajeve navedene u prethodnoj 2. točki, navodimo i pojašnjenja kako postupati kad se radi o privremenim mjerama i svojevóljnom konačnom povlačenju iz Reda.

Prvi znak da je neki brat ili sestra u poteškoći dugotrajan je i sustavan izostanak sa sastanaka (ili povremenih susreta), bez opravdanog razloga. Iz tog je razloga potrebno da vijeće traži od tajnika da vodi evidenciju dolazaka te obavijesti ministra o imenima braće i sestara o kojima nema nikakvih novosti. Bilo bi poželjno da u takvim situacijama, onaj o kome se radi sam izloži svoje poteškoće ministru ili drugom članu vijeća, ali – ako se to ne dogodi – treba ministar pokrenuti dijalog.

Ako se iz osobnog razgovora pokaže da razlozi spriječenosti nisu opravdani, ministar će situaciju izložiti vijeću na idućem sastanku.

U postupanju koje je zatražio sam član (privremeno udaljavanje iz bratstva ili konačno povlačenje iz Reda), cijela se stvar mora rješavati s najvećom diskrecijom te paziti da se brata ili sestru ne izloži osudi drugih.

U postupanju na zahtjev vijeća (suspenzija ili isključenje iz Reda) važno je dobro promisliti, jer su situacije još osjetljivije. Stoga je potrebno da vijeće oprezno animira i vrati brata/sestru u bratstvo, s osobitom pomoći duhovnog asistenta. Ako se ne uspiju otkloniti razlozi poteškoća koje brat ili sestra ima, tada mu/joj se predlaže prijateljski razlaz (privremeni ili konačni). Tek kada svi ovi koraci ne donesu rezultata, vijeće donosi svoje odluke. Naravno da se ne radi o laganim odlukama, no suodgovornost članova vijeća zahtijeva da se, na slavu Božju i za ljubav Reda, ne boje pobrinuti o posebnim slučajevima, ako do njih dođe.

Ova tema još jednom pokazuje koliko je važno da svaki brat ili sestra, u svome mjesnome bratstvu, ima vlastiti karton u kojem su zabilježeni svi događaji iz njegova bratskoga života, počevši od njegova primanja u Red sve do smrti, prelaska u drugo bratstvo ili konačnog izlaska iz Reda. To doprinosi organizaciji bratstva i njegovoj povijesti, budući da život svakoga brata i sestre sačinjava bratski život FSR-a.

Što se tiče zapisnika, prikladno je da se, s obzirom na narav teme o kojoj se radi, te zabilješke vode odvojeno od redovitih zapisnika sa sastanaka vijeća tako da se, kadgod bude potrebno poslati dokumentaciju područnom ili nacionalnom vijeću, već raspolaže dokumentacijom po tom pitanju u zasebnom zapisniku.

Sažetak koraka koje je potrebno poduzeti

1. Provjeriti tko je odsutan, koliko dugo nije prisutan u životu bratstva i iz kojih razloga;
2. U slučaju neopravdanih izostanaka, treba razgovarati o bratu ili sestri na posebnom sastanku vijeća, nakon što se pročita što o tome nalažu *Pravilo FSR-a* (čl. 23) i *Generalne konstitucije* (čl. 56-59);
3. Nakon upoznavanja s našim zakonodavstvom, ministar/ministra i duhovni asistent trebaju stupiti u bratski dijalog s tom braćom ili sestrama, nastojeći ih ponovno uvesti u bratski život;
4. U zaseban zapisnik sastanka vijeća potrebno je unijeti ishod tog dijaloga;
5. U slučaju da nakon vremena određenog bratu/sestri da se vrati u bratstvo, on ne nastavi redovito sudjelovati u bratskom životu, dolazi trenutak da se poduzmu sljedeći koraci:
 - 5.1. Ponovno se susresti s bratom/sestrom, uputiti ga/je kako sastaviti zamolbu za *privremeno udaljavanje* iz bratstva;
 - 5.2. Pojasniti bratu/sestri da, tijekom vremena koje je odredilo vijeće (ili prije nego što istekne njegov rok), može zatražiti ponovno primanje u Red s pisanom zamolbom ministru/ministri. Usmjeriti brata/sestru kako sastaviti, u tom razdoblju, takvu zamolbu.
 - 5.3. Na posebnom izvanrednom sastanku vijeća, potrebno je u zapisnik zabilježiti sve poduzete korake i usvojenu odluku;

- 5.4. Bratu/sestri o kojem se radi, poslati preporučeno pismo s potvrdom o primitku pošiljke, o donesenoj odluci vijeća bratstva;
- 5.5. Pohraniti potvrdu o primitku pošiljke poslanu bratu/sestri o kojem se radi, zajedno s kopijom poslanog pisma, u osobni karton tog brata ili sestre, a u kojem se nalazi sva dokumentacija vezana za njegov slučaj;
6. Ako je brat ili sestra podnio zahtjev za *privremeno udaljavanje* iz bratstva, a zatim se ne vrati u bratstvo, vijeće bratstva može primijeniti čl. 56,2 *Generalnih konstitucija*, te odlučiti o *suspenziji*.
7. Kada se radi o *konačnom svojevolumnom povlačenju iz Reda*, mjesno vijeće treba ministru više razine poslati kopiju zapisnika i prepiske koji se odnose na tu situaciju;
8. Vijeće će posebno zapisati takve slučajeve u knjigu zapisnika vlastitih sastanaka. Dokumentaciju vezanu za svaki pojedini slučaj treba pohraniti u osobni karton brata ili sestre o kojem se radi.